

- FORUT inngår avtale med Malawi
- Partnere i verdensklasse





## God humanitær jul og et fredfullt nytt år

I skrivende stund er det bare noen få dager siden Barack Obama ble valgt til USAs neste president, og jeg føler meg optimistisk. Ikke fordi jeg tror at han får gjennomført alt han har sagt han skal, og ikke fordi jeg mener at han kan "redde verden", noe en del amerikanere ser ut til å tro. Slettes ikke. Men den symbolske verdien i at USA har valgt ham som president kan nesten ikke overdrives. Ikke bare er han afroamerikaner. Han heter jo for svingende Hussein til mellomnavn! I tillegg er hans budskap at alle er like mye verdt uavhengig av hudfarge og etnisk opprinnelse og at vi må bygge bro mellom folk, ikke murer. At et overveldende flertall valgte Obama som president, gir grunn til å begynne å tro på amerikanerne igjen.

En annen grunn til at jeg er optimistisk i dag, er at det snart er jul. For til tross for at jula fører med seg et enormt forbruk og et umenneskelig kjøpepress, har det de siste åra skjedd noe med julehandelen. Mange er blitt mye mer opptatt av å handle med en humanitær samvittighet. Vi kjøper fair trade julegaver og gaver som ikke bare vil glede mottakeren, men også en tredjepart, for eksempel et krigsramma barn et sted i verden.

Hos FORUT kan DU gjøre DINE gavekjøp med god samvittighet – julegaver eller andre gaver (butikken er åpen hele året). På våre nettsider har vi nemlig en egen humanitær butikk. Her kan du kjøpe flotte gaver til familie, venner og kjente mens du samtidig bidrar til at vi når fram til enda flere barn gjennom vårt solidaritetsarbeid. Derfor er dette ekstra gode varer. Du kan også kjøpe det vi har valgt å kalle "humanitære symbolgaver". Dette er symbolske gavekort som betyr at du på vegne av gavemottakeren har gjort en investering i fred, frihet og framtidshåp ved å støtte FORUT med en liten (eller stor) pengesum.

FORUT ønsker dere alle ei jul med god samvittighet.

Eva S. Braaten, styreleder



Ønsker du å støtte FORUT med et engangsbeløp, kan du betale inn på:

**GAVEKONTO: 7874.06.61247**



3 Malawi: FORUT inngår avtale.



8 Nepal: Fred og utvikling.



12 India: En enestående revolusjon.



16 Barneaksjonen: Ny deltakerrekord.

### FORUT-nytt

Internt og eksternt informasjonsorgan for FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling. ISSN: 0808-548X

Postadresse: FORUT, Postboks 300, 2803 Gjøvik  
Besøksadresse: Roald Amundsens vei 1B, 2816 Gjøvik  
Telefon: 61 18 74 00, Telefaks: 61 18 74 01  
E-post: [forut@forut.no](mailto:forut@forut.no), Internett: [www.forut.no](http://www.forut.no)  
Eierorganisasjoner: IOGT, Juvente og IOGT-junior

I redaksjonen: Ellen Bjølseth (redaktør), Øystein Bakke og Dag Endal.  
Produksjon: Idéhuset Sandbeck, Gjøvik. Trykk: Grøset  
Forsidefoto: Olav Myrholt  
Redaksjonen avsluttet 20. november 2008.  
Utgitt med støtte av Norad.



Mesteparten av Malawis befolkning bor på landsbygda, og rusproblemet er stort både her og i byene.

## FORUT inngår avtale med den malawiske regjering

To signaturer, en fra en innenriksminister og en fra en generalsekretær, var det som skulle til for å formalisere et samarbeid mellom den malawiske regjering og FORUT. Den høytidelige signeringsseremonien fant sted i Lilongwe, Malawis hovedstad, den 12. november.

Av Dag Endal

- Dette er et viktig steg for å etablere FORUTs nye program i Malawi, sier FORUTs Morten Lønstad, som sørget for den ene signaturen på den nye samarbeidsavtalen. – Med denne avtalen er FORUT anerkjent som en hovedpartner for den malawiske regjering på alkohol- og narkotikaforebygging. Vi vil bli en kunnskapsbank og en partner for myndighetene både når det gjelder utvikling av politikk, gjennomføring av prosjekter og mobilisering av frivillige organisasjoner. Avtalen er et resultat av en konstruktiv dialog og samarbeid om konkrete saker gjennom det siste året.

Den som sto for signering fra den malawiske regjeringens side, var innenriksminister, Ernest Malenga. Han la i sin tale vekt på at Malawi er et av landene i det sørlige Afrika som opplever alvorlige problemer knyttet til både alkohol og illegal narkotika, særlig chamba, som er den lokale varianten av marihuana. Narkotikaproblemet er knyttet til både produksjon, illegal omsetning og utbredt bruk.

Innenriksministeren viste blant annet til at et stort antall trafikkuyllykker, mishandling av barn og vold

mot kvinner skjer under på virkning av alkohol eller narkotika. – Derfor trenger vi en bred strategi der myndigheter, lag og foreninger og utviklingsorganisasjoner går sammen om å forebygge rusproblemer.

Generalsekretær Morten Lønstad pekte på at FORUT er en av de svært få bistandsorganisasjonene som har kompetanse på rus som hinder for utvikling. – Vi har bygd opp et globalt nettverk av organisasjoner og forskere som vi kan hente kunnskap og erfaring fra. Denne kunnskapen stiller vi nå til rådighet for Malawi. Men vi skal alltid være kultur- og landspecifikke i vårt arbeid. Derfor må kunnskapen vi tilfører, kombineres med lokal kunnskap som malawiske organisasjoner og myndigheter sitter på. Sammen satser vi på å utvikle kunnskapsbaserte tiltak som

passer godt for en malawisk virkelighet, sier Lønstad.

### Forpliktende avtale

Avtalen som ble signert den 12. november er foreløpig en intensjonsavtale. Gjennom den forplikter partene seg til å utvikling tiltak for rusforebygging innen seks områder; blant annet forskning og dokumentasjon, utvikling av politikk, mobilisering av sivilsamfunnet, utrydding av cannabisdyrking og oppbygging av kompetanse. – FORUT vil få klarhet i vår Norad-bevilgning for de neste fem årene først i februar 2009. Derfor er avtalen i denne omgang holdt på intensjonsnivået, sier generalsekretær Lønstad. – Får vi penger til å satse i Malawi, skal vi konkretisere samarbeidet både med myndighetene og frivillige organisasjoner.



Innenriksminister Ernest Malenga og generalsekretær Morten Lønstad i FORUT signerer avtale om felles innsats for forebygging av rusproblemer i Malawi. Bak fra venstre: FORUTs utenlandssjef Ståle Stavrum, prosjektleder Trevor A.V. Chande i innenriksdepartementet og departementsråd Martin Mononga i samme departement.  
(Foto: Paul Henrik Kielland)



Malawi er nytt land for FORUT, og det er nødvendig å bli kjent med både kultur og samfunnsforhold for å kunne gjøre en innsats. Kontakt med vanlige mennesker er viktig.

(Foto: Eli Gunnvor Grønsdal)



# Partnere i verdensklasse

- Det er mange inntrykk vi sitter igjen med etter å ha samlet FORUTs partnere til et ukelangt program i Malawi. Stolthet over våre partnerorganisasjoner er kanskje det aller sterkeste inntrykket. CWIN, APSA og CWC i Nepal og India er rett og slett barnerettighetsorganisasjoner i verdensklasse.

Av Dag Endal

Dette sier FORUTs utenlandssjef Ståle Stavrum, nylig hjemkommet fra den årlige ADD-konferansen som denne gangen ble gjennomført i Malawi. Som navnet sier, er hovedfokuset på disse møtene ADD: Alcohol, Drugs and Development, men samlingene gir også en anledning til å rapportere om andre sider av virksomheten hos våre partnere.

Stavrum sier at FORUT legger stor vekt på disse årlige samlingene. - Vi ønsker å være en lærende organisasjon, der partnerne gjensidig styrker hverandre gjennom å utveksle kunnskap og erfaringer. Da må vi møtes! Og helst enda oftere enn vi gjør i dag. Hver av organisasjonene sitter på så mye kompetanse at noen få felles konferansedager hvert år ikke på langt nær gir mulighet for å komme gjennom alle tema. Samtidig må vi se på andre måter for intern kommunikasjon og læring. Studieturer, nettmøter, e-post, regionale møter er alternativer vi nå vurderer.

Under ADD-samlingen i år var Malawi for første gang bredt representert, i tillegg til at den malawiske regjering ble første regjering som deltar på slike samlinger. I alt deltok 28 deltakere fra 14 organisasjoner og sju land.



Mye kompetanse er samlet i denne gjengen av representanter fra FORUTs partnerorganisasjoner. Fra venstre: Ethel Banda fra Speiderpikeforbundet i Malawi (MAGGA), Pubudu Sumanasekera fra ADIC i Sri Lanka, Kavita Ratna fra CWC i India, Lakshapathi fra APSA i India, Lucinda Amara fra FORUT Sierra Leone, Shubha Pokarel og Sumnima Tuladhar fra CWIN i Nepal, Shakya Nanayakkara fra FORUT Sri Lanka og Mary Ngwale, MAGGA Malawi. (Foto: Dag Endal)



FORUTs utenlandssjef, Ståle Stavrum, er strålende fornøyd med sine samarbeidspartnere.

Til venstre: FORUTs partnere samlet til konferanse. Til stede var også innenriksminister Malenga (i midten foran).



# Malawiske speiderjenter mot rus

- Masse energi og engasjement! Dette var virkelig inspirerende. Det sier FORUTs medarbeidere Øystein Bakke og Dag Endal etter å ha sett 150 malawiske jentespeidere i aksjon i bydelen Chiwoko i Malawis hovedstad Lilongwe.

Et av de første tiltakene FORUT satte i gang i Malawi, er et rusforebyggingsprogram for jenter og unge kvinner. Programmet gjennomføres av det malawiske jentespeiderforbundet (MAGGA). De har allerede et omfattende opplegg som lærer medlemmene "life-skills", og nå har de lagt til rusmiddelforebygging i dette. De unge jentene får opplæring i farene ved rusbruk, og de lærer seg teknikker for å kunne si nei og ta kontroll over sin egen framtid. De må både kunne si nei takk til rusmidler og beskytte seg mot andre typer overgrep som altfor mange unge jenter i Malawi opplever.

Da FORUT var på prosjektbesøk i Malawi i november, fikk Bakke og Endal bli med ut og se hva noen av de lokale MAGGA-gruppene har produsert. – På en skole i den fattige bydelen Chiwoko var det samlet rundt 150 jenter i alderen seks til seksten år, forteller Dag Endal. - Vi møtte også en gruppe voksne ledere og instruktører. Noen av dem hadde fått opplæring i å drive alkohol- og narkotikaforebygging blant jenter, som del av programmet FORUT støtter. Fem ulike speidergrupper viste oss en forestilling på til sammen en times tid. Det var sang, dans, sketsjer, små dramastykker, talekor osv, alt laget av jentene sjøl, med mye humor og energi.

Budskapet i innslagene var klart, også for en som ikke forstår det lokale språket chechewa: Bruker du alkohol eller narkotika, kan du både få skolegangen og hele framtida di ødelagt. Foreldre har ansvar for å lære barna sine farene ved rusmidler! Speiderjenter tar ansvar for et rusfritt miljø for barn og unge.

- Vi vet at Malawi har en kultur der bare et mindretall bruker alkohol. Blant voksne kvinner kan det være flere enn ni av ti som ikke drikker. Derfor er det utrolig viktig at MAGGA gir jenter og unge kvinner både mot, kunnskaper og ferdigheter til å bevare denne livsstilen, sier Øystein Bakke. – Det er for øvrig ekstra sterkt å oppleve en slik forestilling når en vet hvor hardt rusproblemer kan ramme fattige barn i et land som Malawi. En stor del av familiene lever på et absolutt minimum. Hvis far i huset velger å bruke et veldig små inntektene familien tross alt har, til å gå på fylla, straffes barna ekstra hardt, både sosialt og materielt.



Øystein Bakke og Dag Endal





# Klar til innsats



Ranveig mottas til åpningen av markeds-plassen.

Bildet til høyre: Som seg hør og bør plasseres FORUTs stedlige representant på podiet og må trå til med en hilsmingstale.

FORUTs nye stedlige representant i Sri Lanka, Ranveig Tveitnes, er nå på plass i Colombo, der hun ble kastet rett ut i arbeidet.

Ranveigs første uke i Sri Lanka over, og det ble litt av en uke! Hun dro fra Oslo lørdag ettermiddag og landet i Colombo søndag formiddag. Der ble hun møtt på flyplassen med en stor blomsteroppsats. Allerede mandag, etter å ha hilst på de ansatte, dro hun sam-

men med sin nestkommanderende, Sajani Ranatunge, til Vavuniya, rett sør for Vanni-området, der regjeringshæren nå forsøker å knekke LTTE, tamilgeriljaen.

Etter at alle internasjonale organisasjoner ble beordret ut av området i september, ble 33 av FORUTs ansatte igjen inne i Vanni. De jobber med å distribuere mat og andre nødvendighetsartikler til flyktningene. Dette er et forferdelig vanskelig terreng å arbeide i. Erfarne nødhjelpsarbeidere beskriver situasjonen i Vanni som

den mest kompliserte de noen gang har sett. Det er mange vanskelige avgjørelser å ta.

Ranveig har også rukket et besøk til Hambantota i sør, der det var offisiell åpning av det aller siste tsunamigjenoppbyggingsprosjektet, som var en slags markeds plass for salg av fisk, grønnsaker, frukt, og mye annet. Distriktsministeren var til stede og Ranveig holdt sin første tale på srilankisk jord. Nå er ildlåpen over, og Ranveig er klar til å møte utfordringene i ukene og månedene foran seg.



## LTTE under sterkt press

Den srilankiske hæren rykker stadig nærmere LTTEs "hovedstad", Kilinochchi, i offensiven som pågår med sikte på å knekke tamilgeriljaen.

Etter at internasjonale hjelpeorganisasjoner måtte forlate Vanni-området nord på Sri Lanka i september, er det usikkert hvordan situasjonen er for sivilbefolkningen og internflyktningene. Det er lenge siden journalister fikk adgang til nordområdene, og sensuren er ytterligere strammet inn den siste måneden. Det internasjonale Røde Kors og Verdens matvareprogram (en FN-avdeling) er de eneste som har tillatelse til å yte humanitær assistanse for tiden; FN ved at de kjører inn konvoier med mat og Det internasjonale Røde Kors får lov til å frakte inn telt og presenninger. De øvrige internasjonale humanitære organisasjonene har ikke lenger adgang med personell eller forsyninger.

FORUT har 33 ansatte med hjemstedsadresse i Vanni som ble igjen i området da organisasjonen måtte trekke seg ut med alt sitt utstyr. De er blitt overført til den lokale "fylkesmannen" (Government Agent), som har anledning til å bruke dem i nødhjelpsarbeid. For øyeblikket rå'r imidlertid fylkesmannen over svært begrensede ressurser til å drive nødhjelp, og den humanitære kapasiteten er dermed underutnyttet.

Det antas å være et sted mellom 200 000 og 250 000 internflyktninger i Vanni. Omtrent 100 000 av dem var fordrevet fra hjemstedene sine allerede før denne siste opptrappingen av konflikten. Noen har vært flyktninger i 18 år.

FN-konvoiene leverer antagelig nok mat til at det ikke er snakk om sult, men det er ytterligere behov for tilleggsnæringsmiddel til små barn, telt, toalettanlegg og rent vann. Det er usikkert hvor mange som ikke har husly i det hele tatt. Ifølge enkelte uttalelser fra Det internasjonale Røde Kors bor det ikke lenger folk under trær, men FORUTs medarbeidere rapporterer at store folkemengder

mangler tak over hodet. Ettersom Røde Kors frakter inn telt og presenninger, er det grunn til å anta at det stemmer.

Flyktningene kan deles inn i tre grupper: De som bor hos slekt og venner øst i Vanni, de som bor i offentlige bygninger (skoler) og de som ikke har tak over hodet. Akkurat nå er det monsontid i nord med heftig regn. Samtidig blir folk nå evakuert fra skolene fordi avgangseksamen nærmer seg, og da er det behov for skolebyggingene til elevene.

FORUT er klar til å yte hjelp så fort det blir mulig å komme inn i Vanni-området igjen.



Det er ikke mye flyktningene har å klare seg med. Bildet ble tatt før FORUT måtte trekke seg ut av Vanni-området.



Thami-kvinner,  
en av målgruppene i prosjektet.

# Fred i Dolakha gir muligheter til utvikling

Fem måneder etter oppstart er FORUTs prosjekt i Dolakha-området kommet i gang med alle de viktigste aktivitetene. Prosjektet har som formål å vise hvilke fordeler som ligger i at freden opprettholdes gjennom ulike konkrete utviklingstiltak.

Tekst: Jorid Almås Foto: Olav Myrholm

Kvinner og barn har ikke noe enkelt liv i Nepal, og landsbygda har gjerne gått glipp av de fremskritt som har skjedd i Nepal. Mye av årsaken til den lange konflikten skyldtes mangel på grunnleggende tilbud innenfor helse, skole og infrastruktur, samt stor frustrasjon over et ineffektivt byråkrati og at de mer bemidlede i samfunnet fikk alle mulighetene.

Prosjektet er i første rekke rettet mot kvinner og barn, samt at jordbruket som utgjør hovedinntektskilde i området skal kunne gi større inntekter til befolkningen.

## Lese- og skriveopplæring for kvinner

Hittil er 21 såkalte Reflect-klasser startet opp, med mellom tre og seks klasser i hvert av de fem områdene prosjektet omfatter. Reflect-klasser er først og fremst rettet mot kvinnene, og mer enn 500 kvinner deltar. I Reflect-klassene foregår lese- og skriveopplæring samtidig som kvinnene jobber med en planleggingsmetode som kalles Participatory Rural Appraisal. Metoden er utviklet for å ta i bruk den kunnskap og de synspunktene folk på landsbygda har for å planlegge og forvalte utviklingsprosjekter i sitt eget område. Det er en deltagende planleggingsprosess for befolkningen, og metoden stammer fra Paulo Freires voksenopplæringsmetoder. Tankegangen bak dette er at for å lykkes med utvikling av lokalsamfunn på landsbygda så må befolkningen være aktivt involvert og i stand til å delta i planleggingen.

Først foretar kvinnene en kartlegging av de behovene som er til stede i sitt nærområde. De lager en tidsplan for hvordan de ønsker å prioritere det som de ønsker å gjøre noe med. Noe kan gjøres med lokale ressurser,

først og fremst ved arbeidsinnsats og det som finnes av redskap og materiell. Det er for eksempel god tilgang på steinheller i området slik at det å lage en enkel bro over en bekk lar seg relativt lett gjøre. Der som det de ønsker å gjøre krever penger eller innsats utenfra, må de finne midler de kan søke om eller kontakte lokale myndigheter. Hele prosessen bidrar til å gi en følelse av eierskap for det som skal foregå i lokalsamfunnet.

Kvinnene møtes 2 - 3 timer på dagtid eller kveldstid avhengig av hva som passer best. Disse klassene er også sentrale for å formidle kunnskap om helse, hygiene, hiv/ aids, ernæring, informasjon om spedbarnshelse og småbarns helse, forbedrede metoder og plantesorter i jordbruk, og andre aktuelle lokale tema.

## Barn under skolealder

I hvert av de fem områdene er det startet opp et tilbud for barn som ennå ikke har begynt på skolen. Det er 20 barn under fem år på hvert sted. Der får de noe mat hver dag, for en del av barna er underernært og





# Jentegruppen "Samarbeid" — styrking av kvinnens stilling



## Fakta:

Prosjektet omfatter fem områder i Dolakha distrikt; Alampu, Bigu, Chilanka, Kopachagu og Kalinchock. Alle fem områder ligger avsides til, uten veiforbindelse og med kun stier mellom hver landsby. Landsbyene ligger på rundt 2000 til 2500 meter over havet, med bratte skråninger ned mot elvene. Jordbruket drives på terrasser oppover i lia. Befolkning i området: 12 200 (telling i 2001). Folkegrupper som er størst i antall er chhetri, tamang, brahman, newar, thami og sherpa. Analfabetisme blant kvinner er mellom 60 og 70 %



feilernært. De har et lite rom de samles i, og der driver de med forskjellige leker og sang, og det fortelles historier på ulike måter. De som er ansatt for å drive dette tiltaket, har fått opplæring i pedagogiske metoder og ulike måter barna kan stimuleres på til læring gjennom lek. Det har også blitt lagt vekt på at man ikke skal ta i bruk fysisk eller annen form for avstraffelse overfor barna.

### Jordbruk

I alle de fem områdene er det satt i gang produksjon av grønnsaker og krydderplanter og delt ut frukttrær til utplantning. I samarbeid med nasjonalt forskningsråd for jordbruk er det delt ut såkorn av hvete som skal gi større avlinger. Alt dette har blitt fulgt opp med informasjon og opplæring til bøndene samt ytterligere opplæring av enkelte bønder som skal veilede de andre i oppfølgingsperioden etterpå. Bøndene betaler en subsidiert pris for frø og planter, og noen av disse pengene går til et gruppefond.

Så langt er prosjektet kommet godt i gang, og det har blitt godt mottatt i området. Alle innbyggerne skal nytte godt av tilbudene uansett gruppetilhørighet. Det er viktig at alle folkegrupper føler de har utbytte av prosjektet slik at man unngår å skape misnøye og konflikt mellom gruppene.



Jentegruppen ved Tokha ungdomsskole. Rashmila fra CWIN i midten foran.

Ved Tokha ungdomsskole i utkanten av Katmandu har CWIN, FORUTs samarbeidspartner i Nepal, satt i gang et tilbud til tenåringsjenter med sikte på å ruste dem til voksenlivet.

Av Ellen Bjølseth

Her behandles temaer som det ellers kan være vanskelig å snakke om på skolen og med foreldrene. Det gjelder for eksempel de forandringer som skjer med en i ungdomstiden, kroppslig og mentalt, men også temaer som konfliktløsning og vold står på planen. Ledelsesopplæring og øvelser som gir god kommunikasjon hører med, og det legges stor vekt på at jentene skal gi hverandre gjensidig støtte og hjelp.

På de ukentlige møtene er det alltid et fast tema i tillegg til at det gis tid til å diskutere egne problemer. Jentene sparer også sammen, fem rupier i måneden fra hver av dem. Kapitalen som bygges opp, brukes til å gi lån til medlemmer som ønsker det. For å tjene mer penger er de i gang med å lære seg å legge ned pickles som de vil selge gjennom en slags elevbedrift, primært for å få råd til videreutdanning.

Etter å ha deltatt i jentegruppen et års tid rapporterer mange av jentene at de har forandret seg og fått en ny innstilling til livet. Som eksempel er flere av dem blitt modigere og tør nå å snakke mer med foreldre og lærere. Særlig det å snakke med far har vært vanskelig for mange. Noen har til og med våget seg til å snakke i forsamlinger, noe som



Konsentrerte jenter i arbeid med dagens tema. (Foto: CWIN)

ikke er helt lett for unge piker i Nepal. Tryggheten i gruppen har vært til stor hjelp, for her har de øvd seg på å diskutere og holde innlegg i debatter.

Enkelte av jentene hadde sterke historier å fortelle om hvordan de hadde turt å gripe inn i saker der kvinner var blitt utsatt for vold. I ett tilfelle hadde en av jentene observert en kvinne som var blitt slått av mannen sin. Jenta ringte til CWIN som igjen varslet politiet, og kvinnen fikk plass på et krisesenter. Gjennom gruppen har jentene lært at vold mot kvinner og barn er en forbrytelse. De mener at mye drikking er en vesentlig årsak til voldsutøvelse, og flere av jentene trodde mye ville bli bedre hvis fedrene drakk mindre. Nå vil de lage gateteater om temaet.

CWIN har en tilsvarende gruppe også på en annen ungdomsskole i Katmandu og i flere slumområder. De vil gjerne at flere kommer i gang, for de ser at slike grupper raskt gir gode resultater.



## Dolakha, Nepal

- 1) Adkomsten til landsbyene er stier av varierende kvalitet. Steinheller gjør det enklere å komme seg frem i allslags vær.
- 2) Nepal er et land med få veier, og eksisterende veier kan være en utfordring. Her renner en elv tvers over veien. Når den skal krysses, åpnes bildørene på begge sider så vannet kan renne igjennom. Slik unngår man å bli tatt av strømmen.
- 3) Generasjoners slit har gjort de bratte liene om til terrasserte dyrkingsområder for ris og grønnsaker.

(Foto: Olav Myrholt)



Bildet til venstre:

### Familiegjenforening

Endelig er hun hjemme hos mor og far igjen. Dette er noe de aller fleste jentene på Balika ønsker seg, og her har CWIN-folk fulgt denne jenta helt hjem.



**Utflukt.** Av og til kan det være godt å komme seg litt vekk fra Katmandu. Her er jenter fra Balika på utflukt til en historisk by.



**Tannpleie.** God tannhygiene er noe jentene må lære, og det er greit å få sjekket tennene også.

# Balika gir nye muligheter



## Fire år og helt alene

Fire år gammel ble denne lille jenta funnet alene på gata. Politiet brakte henne til Balika der de nå forsøker å finne ut hvem hun er. Hun kan navnet sitt, men vet ikke hva foreldrene heter eller hvor de bor. CWIN rykker inn annonse med bilde i avisen i håp om at noen skal melde seg.

På nepali betyr "balika" lita jente. Balika-hjemmet i Katmandu er blitt redningen for mange vanskeligstilte jenter opp gjennom årene.

Tekst: Ellen Bjølseth Foto: CWIN

Arbeidet på og rundt Balika-hjemmet er omfattende. Hjemmet er et transitthjem som tar hånd om jenter som er reddet fra uverdige situasjoner med vold, prostitusjon, omsorgssvikt og utnyttelse av ulikt slag. Her får de omsorg, trygghet og opplæring mens CWIN arbeider med å finne en varig løsning for dem, helst gjenforening med familien.

Når man finner familiene til jentene, oppsøker CWIN dem og forbereder dem på gjenforeningen. Det innebærer blant annet en samtale om jenters verdi, om ernæring og respektfull behandling og om behovet for omsorg. Etter gjenforeningen følges familiene opp i etterkant for å sikre at jentene blir tatt hånd om og ikke utsettes for nye overgrep eller blir utstøtt av lokalsamfunnet. FORUT betaler også skolegang for jentene, ettersom det er en utgift foreldrene sjelden har råd til.

CWIN er aktivt engasjert i kampen for menneskerettighetene, spesielt barns og kvinners. Både blant jentene og guttene som de har i sin varetekt er holdningsendringer når det gjelder likestilling særlig viktig. Kvinner er tradisjonelt lite verdsatt i det nepalske samfunnet, noe som blant annet gir seg utslag i ganske høy grad av trafficking av jenter til prostitusjon både i Nepal og India. I tillegg til alt det praktiske arbeidet med og blant barn, er påvirkning av myndigheter og beslutningstakere også en vesentlig del av CWINs virksomhet.



**Oppfølging.** Etter gjenforeningen får familiene oppfølgingsbesøk av folk fra CWIN, både som kontroll for å se at alt er bra, men også med tilbud om videre veiledning om nødvendig.



**Yrkeskvinner.** Unge kvinner som har fått seg jobb er tilbake på Balika for veiledning og oppfølging fra CWINs side.

# Overlatt til seg selv



Det er fint å komme i barnehagen og få næringsrik mat og melk.

Fattigfolks hverdag er vanskelig, særlig i de store byene dit folk trekker i håp om å få seg en jobb. De fleste blir dagarbeidere, og mens mor og far er på jobb, blir barna overlatt til seg selv.

Av Ellen Bjølseth

Barn i skolepliktig alder skal helst gå på skolen. Ofte går ikke det, fordi de må være hjemme og passe mindre søsken. Selv fem-seksåringer kan bli pålagt å se etter enda mindre søsken. Det er mange av dem, men heldigvis finnes det organisasjoner som APSA, som griper inn og tar hånd om de små. De klarer selvsagt ikke å hjelpe alle, men de som blir ivaretatt, får i hvert fall en bedre start på livet enn uten APSAs tilbud.

I Bangalore har KFUK et botilbud til unge yrkeskvinner. De har også sjenerøst også gitt rom til APSA, som både driver en barnehage her og dataopplæring for unge kvinner. Bygningen er relativt ny, lys og trivelig, og det er også en liten uteplass i tilknytning til barnehagen.

Barnehagen kom i stand etter at APSA oppsøkte et nytt slumområde for å se hva de kunne gjøre for befolkningen. En del av løsningen var at de åpnet barnehagen slik at mor og far trygt kunne dra på jobb og eldre søsken kunne slippe den tunge oppgaven å passe småsøsken.

Til å begynne med måtte barna vaskes grundig når de ble avlevert om morgenen, men etter hvert har foreldrene lært at barna må være rene når de kommer. Om morgenen får barna et måltid med melk, og senere på dagen serveres det et varmt, næringsrikt måltid. Før de hentes om ettermiddagen, blir det også servert et lett måltid. Barna får en god porsjon oppdragelse i

barnehagen, som for eksempel å vaske seg og pusse tenner, vente på tur, be om lov til å gå på toalettet osv. Det pedagogiske opplegget for øvrig baseres på Montessorri-metoden.

APSA kan som sagt ikke nå mer enn noen få. Derfor er de nødt til å ansvarliggjøre myndighetene, som de både kritiserer og samarbeider med gjennom å drive aktiv bevisstgjøring og undervisning. Selv om barns rettigheter til syvende og siste er det offentliges ansvar, mener APSA at det er nødvendig å gripe aktivt inn med praktiske tiltak i påvente av at situasjonen skal endre seg.



Undervisningen foregår etter Montessorri-metoden.



Noen må bare sove!



## Anskueliggjøring

Noen ganger har barn problemer som voksne ikke alltid forutser. En slik sak oppsto da barna i en landsby ønsket seg en klopp eller gangbro over en elv for å komme seg til og fra skolen. De voksne mente det var helt uproblematisk, for vannet var grunt og lett å vade igjennom. Slik var det riktignok mesteparten av året, men i regntiden kunne elven flomme over og skape store problemer for barna. Da ingen voksne ville høre på dem, inviterte de med seg en av landsbylederne på skoleveien en dag i regntiden. Mannen vasset over uten problemer. Vannet rakk ham bare til øverst på lårene. For de minste barna derimot, gikk vannet til halsen. Saken var anskueliggjort, og gangbroen ble bygget.

# En enestående revolusjon

I India samarbeider FORUT med to barnerettighetsorganisasjoner, CWC (The Concerned for Working Children) og APSA (Association for Promoting Social Action). Begge har som utgangspunkt at barn har rett til å bli hørt.

Av Ellen Bjølseth

Barn er stort sett passive mottakere av voksnes velvilje eller ofre for voksnes utnyttelse og overgrep, mener CWC. Samtidig hevder de at barn definitivt er i stand til å påpeke behov og utfordringer som angår både dem selv og samfunnet som helhet. Barns deltakelse må ses på som en ressurs og ikke en hindring for samfunnsutviklingen.

I India er det laveste nivået for lokalt selvstyre kalt "panchayat" (nesten som et kommunestyre) og omfatter ca. 2000 husstander. Mange funksjoner foregår på dette nivået. CWC jobber alltid sammen med laveste nivå. Hvis "panchayat" fungerer godt, tjener det alle innbyggerne.

CWC oppdaget at barn ønsket seg et system der de kunne henvende seg til kommunestyret i lokalsamfunnet sitt, og dermed ble barnekommunestyret – "makkala panchayat" – opprettet. Her har barna stemmerett fra de er seks år, mens representantene er i alderen 12-16 år. CWC fungerer som et talerør overfor de statlige myndigheter, og i 1996 ble de første fem "makkala panchayat" opprettet. I 2005 var de utvidet til 56.

Barna ønsket å delta i beslutninger og planer, ikke bare vente til det oppsto en sak. CWC lærte dem at det var nødvendig å være godt forberedt og ha gode opplysninger for hånden når det var noe de ville oppnå. I 2005 ble 12 000 husstander gjenstand for en spørreundersøkelse som strakte seg over 9-12 måneder. Da all informasjon var innsamlet, fikk barna hjelp av CWC til å analysere dataene. Ulike behov viste seg: Enker trengte støtte, folk trengte rasjoneringskort, det var behov for barnehage osv. Barna gikk gjennom all informasjonen og forsøkte å finne løsninger.

Ofte var det barna som var skikkelig forberedt til møtene med de voksnes "panchayat", og dermed sto de sterkt når det var noe spesielt de ønsket. Barna bruker informasjon konsekvent for å oppnå noe og oppdaterer informasjonen sin kontinuerlig.

Det er tre rettigheter for barn som CWC er sterkt opptatt av, og det er at barn skal være respektert, lyttet til og ivarettatt. Dessuten har barn rett til å delta og til å spørre om alt, men det skal gjøres med respekt.



Barnerepresentanter samlet til møte.

CWC arbeider med å skape gode modeller som andre kan kopiere. I 2002 samlet alle "makkala panchayats" seg og fikk møte med de voksne. I 2007 ble disse samle-møtene pålagt å behandle barnas forslag, noe som betydde en formell aksept av barn som "borg-

ere". Prinsippet er gjennomført i hele delstaten Karnataka og står som en modell for andre delstater. CWC holder nå kurs for 130 kommunestyrer i delstaten Tamil Nadu for å forberede dem på å innføre "makkala panchayat"-systemet.

Barnas planer gir seg uttrykk i enkle, klare setninger som både inneholder mange opplysninger og har en klar hensikt. Her er noen eksempler på hvordan planene kan se ut:

Problem	Opplysninger	Forslag til tiltak
Toaletter på skolen	Det finnes ikke et eneste toalett på skolen med 260 elever. Problemet er spesielt stort for jentene.	Det må straks bygges toaletter.
Barnepass	I landsbyen må eldre barn være hjemme fra skolen for å passe småsøsken.	Det må bygges en barnehage i landsbyen.
Gangbro	100-150 barn har problemer med å komme seg på skolen i regntiden.	Det må bygges en ti meter lang gangbro.
Drikkevann	80 familier må gå nesten fire kilometer for å hente vann.	Det må bygges en dam i elven. En elektrisk motor kan frakte vannet til landsbyen. Her samles vannet i en tank med kran der landsbyboerne kan hente vann.



Til venstre: APSAs yrkesskole sørger for god opplæring som gjør jentene til attraktiv arbeidskraft. Over: Soldrevet varmtvannsanlegg på taket.

# Ny hverdag som yrkeskvinner

Unge kvinner som har fullført yrkesutdanning hos APSA, får lett jobb. Det første året som yrkeskvinne får de bo på APSAs hybelhus, et helt nytt bygg som er lyst og innbydende.

Av Ellen Bjølseth

Unge kvinner kan ikke bo alene i en storby som Bengaluru (Bangalore). Det er rett og slett for farlig. APSA har derfor et botilbud til nyutdannede jenter som har fått sin første jobb og som derfor må flytte fra barnesenteret Nammane. Nå har APSA satt opp et helt nytt hybelhus, sponset av en tysk donor. Her bor jentene, ikke på hvert sitt rom, men de sover i en felles sal, der de disponerer hvert sitt skap til personlige eiendeler, blant annet sovematter, som rulles ut på gulvet om kvelden.

Huset har gode baderooms- og toalettfasiliteter, solvarmeanlegg på taket for varmtvannsforsyning, spise- og møterom og et romslig kjøkken. Det er ansatt en husmor og en kokke som sørger for matserveringen. Jentene deltar selv i det daglige husarbeidet med rengjøring og klesvask.

For ungdom som er utdannet ved APSAs yrkesskole er det lett å få jobb. De utgjør en svært ettertraktet arbeidstakergruppe, for i tillegg til god fagopplæring, har de også fått grundig undervisning i sosialfag og arbeidsetikk. De regnes derfor som en faglig god og pålitelig arbeidskraft.

## Læreplan i folkeskikk

Elever på Drømmeskolen og APSAs yrkesskole har et fag som er kalt "Life Skills", noe vi kan oversette som "livskompetanse" eller "kunnskap om å leve". Mange ville kanskje kalle faget for "god folkeskikk". Barn som er kommet inn under APSAs omsorg, har ofte ikke noe hjem eller foreldre som har kunnet gi dem grunnlaget for hvordan man oppfører seg i samfunnet for å bli akseptert og få seg utdanning og jobb.

Som et apropos til debatten her til lands om rollefordelingen mellom hjem og skole når det gjelder oppdragelse og folkeskikk, har vi lyst til å gjengi noe av læreplanen.



Spise- og oppholdsrommet med fjernsyn.

Emne	Leksjon	Synlig resultat
1. Personlig kompetanse	Oppstart	Lært navn på de andre i klassen og deres interesser
	Forstå følelser	Kunne sette navn på ulike følelser Forstå at følelser kan utløses av situasjoner og andre mennesker
	Beherske sterke følelser	Vite om måter å takle sterke følelser på, inkludert raseri Forstå hvordan sterke følelser kan takles på en positiv måte som fremmer positive relasjoner
	Hygiene og påkledning	Skille mellom påkledning som passer til hhv skole og jobb. Bedre personlig hygiene og påkledning
2. Problemløsning og konfliktsensitivitet	Ansvarsfullhet	Forstå hva en ansvarsfull person gjør og sier og konsekvensene av uansvarlighet
	Problemløsning	Forstå måter en kan løse problemer på i en gruppesammenheng. Utvikle ferdigheter i problemløsning.
	Behersker konflikter	Forstå at konflikter hører med i hverdagen.

Dette er bare en smakebit av læreplanen, som er nokså omfattende. Andre emner er kommunikasjon, studieteknikk, om brytningstiden i ungdomsalderen, samfunnsfag og nærmiljøet og tjenesteytelse.



# Det går bra med Sumitra

FORUTs barneaksjon i 2000-2002 hentet sin handling fra India og hadde navnet "Med rett til å leke" (før Olympic Aid endret navnet sitt til "Right to Play"). Hovedpersonene den gangen var brødrene Ramu og Muraga, som bodde på barnehjemmet Nammane i Bangalore. Men Sumitra var også en del av opplegget, blant annet viste hun stolt fram Nammane, som ble et vendepunkt i livet også for henne.

Den gangen var hun åtte år og fortalte sin historie slik:

## Sumitras historie

"Jeg var bare tre måneder gammel da mamma og pappa forlot meg. De var så fattige at de ikke hadde råd til mat og klær, derfor ba de bestemor og bestefar om å ta seg av meg. Bestemor og bestefar var også fattige. De ville gjerne at jeg skulle gå på skolen, men strevde hardt for å få råd til skolepenger, bøker og skoleuniform. Da jeg skulle begynne i tredje klasse, sa de at de ikke hadde råd lenger, og jeg måtte slutte på skolen.

Tante Shivanamma visste om et barnehjem der barna fikk gå på skole. Hun tok meg med dit. Jeg var glad for at jeg skulle få gå på skolen igjen, men det var så langt unna bestemor og bestefar, og jeg savnet dem veldig. Hver dag spurte jeg om jeg kunne få treffe bestemor og bestefar, men damen som var sjef på barnehjemmet sa at de var så langt unna at det ikke gikk. Jeg fortsatte å spørre etter dem, og en dag sa sjefen at jeg skulle få reise hjem og treffe bestemor og bestefar. Jeg var kjempesglad!

Da bilen stoppet utenfor et svært hus med plen og hage, skjønte jeg ingen ting. Bestemor og bestefar bodde jo ikke her... Det var en dame som het fru Deshmukh som bodde i huset sammen med mannen sin. De hadde ingen barn. Hun sa at jeg skulle være hushjelpen hennes.

Fra fem om morgenen til ti om kvelden måtte jeg jobbe. Jeg måtte vaske opp, skure gulv og vaske klær. Det var en annen hushjelp som lagde mat. Ofte fikk jeg kjeft fordi det ikke ble rent nok når jeg vasket. Det var forferdelig slitsomt, og når det endelig ble kveld, var jeg kjempetrøtt.

Hele tiden savnet jeg bestemor og bestefar. Jeg gråt og gråt, for jeg ville tilbake til dem. En dag kom damen fra barnehjemmet og hentet meg, og hun tok meg med tilbake til bestemor og bestefar! Endelig fikk jeg treffe dem igjen.

Siden bestemor og bestefar er så fattige, kunne jeg ikke bo hos dem. Tante Shivanamma tok meg derfor



Sumitra er blitt en voksen og veltilpasset, ung kvinne. Under til venstre: Sumitra trives i jobben som førskolelærer. De to andre bildene er fra år 2000, da Sumitra var hovedperson i barneaksjonen.



med til Nammane, hvor jeg har bodd siden. Her får jeg gå på skolen, og best av alt: jeg får masse tid til å leke! Jeg liker best å leke "haien kommer" og hoppe tau. Når jeg blir større, har jeg lyst til å lære meg å sy på skredderlinja her på Nammane. Jeg lyst til å bli lærer når jeg blir voksen."

## Førskolelærer Sumitra

I dag er Sumitra førskolelærer og jobber i en barnehage for slumbarn. Barnehagen har gratis lokaler til disposisjon i et pent bygg som tilhører og drives av KFUK (YMCA) og som huser unge yrkeskvinner. APSA driver barnehagen, som er åpen mens foreldrene er på jobb. I tillegg holder de datakurs for unge kvinner i samme hus.

Sumitra fullførte vanlig skole mens hun bodde på Nammane og tok førskolelærerutdannelse etterpå.. Hun er blid og fornøyd og i følge APSA har hun et godt liv. Nesten alle som er ansatt av APSA ute "i felten" er tidligere beboere på Nammane eller tidligere elever på Drømmeskolen.



Årets barneaksjon har vært en stor suksess med rekordmange deltagende barnehager. Vi har fått meldinger om stor aktivitet og oppfinnsomhet rundt om i det ganske land.

Av Ellen Bjølseth

Det er tydelig at barneaksjonen treffer en streng hos både barn og voksne i skoler og barnehager, for opplegget har blitt gjennomført med fynd og klem. År for år har det blitt satt ny rekord når det gjelder antall deltagende barnehager. Hittil i høst har vi notert 1561, og med 150 skoler i tillegg, er det rundt 100000 barn som har lært om Omis i Nepal og hans liv på barnehjemmet utenfor Katmandu. Utfordringen nå er å få med flere skoler, for dette er en aksjon som passer utmerket for barn på småskoletrinnet også.

- Omis sov under ei bru. Ingen mamma, ingen pappa, ingen Karine, sier Sivert i Jordbærstrået barnehage (Vennesla) hoderystende. Han har en lillesøster som heter Karine, men så heldig er ikke Omis. – Men nå er han på barnehjem og kan kjøpe mat og klær og gå på skole, forteller Sunniva.

Målet for barneaksjonen er å skape nysgjerrighet, fremme toleranse og empati og skape solidaritetsfølelse hos barn i Norge. Barneaksjonen fortsetter resten av skoleåret, så det er fortsatt mulig å melde seg på for både barnehager og skoler. Til høsten fortsetter historien om Omis med nye filmopptak, der Omis blant annet har dratt til fjells for å se etter den avskyelige snømann, Yeti.



### Åse montessoriskole, Andøya

I tillegg til produkter fra FORUT solgte elevene ting de hadde laget selv. Her viser Kathrine og Johanne frem kort og bokmerker, som var populære hos kundene.

(Foto: Tony Gulla Sivertsen, Andøyposten)

## Ny deltakerrekord for barneaksjonen



### Fra Jordbærstrået barnehage i Vennesla

God sak: Kirsten Dale støtter gjerne opp om barneaksjonen. Idun Andrea Gunnlaugsdottir (i rød kjole), Sivert Bronebakk og Sunniva Bronebakk Tangen selger vafler for aksjonen.

Full kontroll: Sunniva Bronebakk Tangen tar imot penger for vaflene.

(Fotos: Torill Frislid Gustafson, Vennesla Tidende)





**Dalsbygda skule** og barnehage i Norddal kommune arrangerte FORUT-kafé da de gjennomførte barneaksjonen. Barnehagen og 1. – 4. klasse samarbeidet om selve kaféen og inviterte foreldre og bygdefolk. 1.- 4. klasse lagde vennskapsbånd og bokmerker for salg, og barnehagen lagde pizzasnurrer og eplemos som tilleggsgevinster til tombolaen. Foreldre hadde med påsmurt mat som 5. - 7. solgte. 3. - 4. klasse framførte en dramatisering om "Den kloke dattera" og sangen "Ku i Kathmandu" med ku-kostyme. Bildet under: Arne og Olina med Omis-merker på genserne sine.



## Allting hender før du er seks

**Vi fikk et brev. Det kom på epost og ble varmt mottatt. Brevet sier en del om det engasjementet som vi finner i norske barnehager. Her kan du lese brevet:**

"Vår assistent Vibeke Winsnes, er med på å arrangere FORUT-aksjon i barnehagen for 13. gang. Hun har et brennende engasjement for FORUT-aksjonen og kaller dette sitt hjertebarne."

Øverbygd barnehage ligger i Målselv kommune, i Troms. Den består av to avdelinger som ligger ca. 5-6 km fra hverandre. Vibeke har hatt sin arbeidsplass på avd. Skjold siden starten på 90-tallet. Pga ustabil personalsituasjon måtte Vibeke i fjor flyttes over til avdeling Holt. Her hadde de ingen tradisjon for FORUT-aksjon. Et av kravene til Vibeke var at hun måtte få arrangere FORUT-aksjon.

Vibeke er litt av en potet. Hun er 40 år, utdannet barne- og ungdomsarbeider og har ansiennitet fra arbeid i barnehage siden 1988. Hun har vært konstituert førskolelærer, pedagogisk leder og styrer. Vibeke sier sjelden nei til en utfordring.

Årets FORUT-aksjon starter 6. oktober med flyreise til Nepal og varer ut måneden da vi avslutter med å reise hjem.

Vi lager mat, selger produkter, har foreldrekafe og mye, mye mer. Tipsene i heftet blir flittig brukt.

Det brennende engasjementet hennes er årsaken til at jeg ønsker å tipse dere om Vibeke. Engasjement hos voksne skaper gode situasjoner for læring i barnehagen. Og jeg tror barna våre lærer mye av FORUT-prosjektet. Navnene og sangene sitter igjen i flere år. Dette synes jeg fortjener en oppmerksomhet for eksempel i form av en artikkel i FORUT bladet.

Med hilsen Ann-Tove Hansen  
Styrer"

Nysgjerrigheten var vekket, og vi måtte bare vite hva slags barnehage og assistent dette var.

### Hva er det som gjør deg så engasjert da, Vibeke Winsnes?

- Det at barneaksjonen skaper et så utrolig engasjement blant både unger og foreldre. Det er et bra opplegg, og det er flott at ungene blir kjent med unger i andre land. Det viktigste er at de ser hvor like de er dem selv. Ungene her blir veldig ivrige. Vi ble ferdige med opplegget for litt over en uke siden, men fortsatt leker ungene Omis-leker. Vi har et eget Omis-rom med palmer, dyr, pappesker som hus osv. Rett som det er hører jeg ungene si: "Nå må vi gå på Omis-rommet. I dag vil jeg være Omis!"

Vi prøver å ikke fokusere på fattigdommen når vi snakker om Omis og de andre ungene i Katmandu, og ungene her trekker selv konklusjonen og at de er så like.

Det er helt riktig at jeg satte som betingelse for å flytte at vi kunne være med på barneaksjonen her på Holt også. Det var en god overraskelse at styreren hadde skrevet til dere. Vi blir nok med videre også, avslutter Vibeke.

**Motto for Holt barnehage:  
Allting hender før du er seks,  
sia hender det bare oppatt.**

Sigurd Hoel

Holt barnehage er en 1 avdelings kommunal barnehage med 15 plasser, hvor forsvaret har to plasser. Barnehagen har barn i alderen 0-6 år.

Holt barnehage ligger på Holt i Øverbygd. Den ligger skjermet og fint i et skogholt. Barnehagen har et eldresenter som nærmeste nabo, i tillegg har vi helsehus, bibliotek og to matforretninger i nærmiljøet. Målselva ligger ikke langt unna, som et yndet tursted. I Holt barnehage har vi kultur på å være mye ute, og det siste året har friluftsliv vært et overordnet tema.



## Vestad skole, Elverum

Eugene og Henrik går i fjerde klasse og tar seg av plakaten som forkynner at de er med i Skoleløp for Afrika!

# Litt av et løp!

Denne høsten har over 6000 elever ved 40 skoler vært med den nye skoleaksjonen SKOLELØP FOR AFRIKA! i regi av FORUT og Namibiaforeningen. Aksjonen er nytviklet av FORUT, og målet er å vise norske skoleelever at det kan være enkelt å bidra til at barn i andre land får en skole og utdanning.

- Vi er veldig glade for at så mange skoler har blitt med. Med inntektene fra skoleløpet i åra framover skal vi sørge for at mange flere barn i flere land får ei bedre framtid, sier kampanje- og markedsjef Ingvar Midthun. FORUT og Namibiaforeningen skal nå sende prosjektrapporter til alle deltakerskolene, samtidig som

skoleløpet høsten 2009 skal planlegges. – I år går pengene til Namibia og Sierra Leone, og neste år skal vi også ta turen til Sri Lanka, sier Ingvar.

Hvor mye penger har elevene løpt inn?

- Det har vi ikke oversikt over ennå, men i fjor var gjennomsnittet 156 kroner per elev, og vi håper at det blir omtrent det samme i år, sier Ingvar. - Det er viktig med inntektene, men uansett pengebeløp er det viktig at både store og små skoler er med og gjør så godt de kan. Årets skoleløp viser nettopp hvor bra det er når mange slår seg sammen om et godt formål. Tusen takk til alle skoler og alle elever som har bidratt til at FORUT og Namibiaforeningen nå kan gjøre mer for barn og unge i Namibia og Sierra Leone!



## Hanstad skole, Elverum

Markus i første klasse på Hanstad skole har bollepause.



## Fryal skole, Hov i Land

Elevrådsleder Anja Lund Hagen i 7. klasse kunne overlevere en sjekk på nærmere 35 000 kroner til FORUTs Ingvar Midthun i begynnelsen av november. Alle elevene var samlet i gymsalen under overrekkelsen.

Foto: Svein Arild Brovold, Oppland Arbeiderblad



## Vindingstad skole, Gjøvik

Vindingstad skole løp på FN-dagen 24. oktober. Skolen var også med i det aller første skoleløpet i fjor, og syntes aksjonen var så bra at de satset for fullt i år også. Det var både regn og kaldt da løpet ble gjennomført, men det så ikke ut til å legge noen demper på innsatsen. Resultatet fra årets løp er ennå ikke klart, men i fjor løp Vindingstad inn i overkant av 50 000 kroner.



## Frydenlund skole, Elverum

Frydenlund skole er med for annet år på rad, og det er ikke noe å si på engasjementet og begeistringens over arrangementet!

## Disse skolene har deltatt i Skoleløp for Afrika

Aure B/U skole	Aure
Bjarkøy skole	Bjarkøy
Bøverbru skole	Vestre Toten
Eivindvik skule	Gulen
Engerdal B/U skole	Engerdal
Fjerdum skole	Gausdal
Fryal skole	Søndre Land
Frydenlund skole	Elverum
Hanstad B/U skole	Elverum
Harestua skole	Lunner
Hernes skole	Elverum
Huseby skole	Oslo
Husøy skole	Lenvik
Ingeberg skole	Hamar
Jendem skole	Molde
Kirkenær skole	Ringsaker
Kopperud skole	Gjøvik
Kroer skole	Ås
Kurland skole	Lørenskog
Kvikne skole	Tynset
Kvænangen B/U skole	Kvænangen
Landås skole	Søndre Land
Lillemoen skole	Heradsbygd
Mørkved skole	Ringsaker
Måndalen skule	Rauma
Nesse oppvekstsenter skule	Balestrand
Nordli skole	Østre Toten
Rensvik skole	Kristiansund
Sand sentralskole	Nord-Odal
Sande skole	Sunnal
Sørskogbygda skole	Elverum
Trollvik skole	Lenvik
Vestad skole	Elverum
Vesterdalen skole	Kvinesdal
Vik skole	Kvæfjord
Viksdalen skule	Gaular
Vindingstad skole	Gjøvik
Vuku oppvekstsenter skole	Verdal
Åsenhagen skole	Skedsmo



## Huseby skole, Oslo

Huseby skole i Oslo satt en solid innsamlingsrekord i årets skoleløp med over 122 000 kroner! Om lag 550 elever løp, og elevrådet var samlet da pengene ble overlevert FORUT. Alle i elevrådet og kontaktlærer Hans Hübert var enige om at det hadde vært flott å være med i aksjonen. Det var helt tydelig på løpelysten at alle på Huseby synes det var viktig å skaffe penger til utdanning og skolebygging i Afrika!

# FORUTs julekort som Postens frimerke

Husker du FORUTs julekort fra 2006? I skumringen står en nisse og skuer ned på en av gårdene i Sollia i Østerdalen. Kunstneren Kjell E. Midthun ga originalen i gave til FORUT. I år har Posten valgt ut to motiver av Midthun som julefrimerker, og i et opplag på over 14 millioner frimerker blir motivet fra Sollia nå sendt ut på juleposten i Norge. FORUT merker den nye interessen for kortet, blant annet ved at hele restopplaget på 1400 kort nylig ble solgt til en privatperson. I skrivende stund er det også lagt inn et bud på 25 000 kroner for originalen, men det er ennå ikke tatt noen avgjørelse på hva FORUT skal gjøre med bildet.



## Årets julegave

### FORUT symbolgaver

Våre symbolgaver handler først og fremst om formidling av solidaritet gjennom små bidrag til et stort arbeid i alle FORUTs samarbeidsland. Med symbolgavene kan du gi en enkel oppmerksomhet ved de fleste anledninger, eller en litt større gave. Symbolgavene er en serie ulike gavekort. FORUT kan også formulere spesielle symbolgaver dersom bidraget er over kr 1000,-. Ta i så fall kontakt med markedssjef Ingvar Midthun, [ingvar.midthun@forut.no](mailto:ingvar.midthun@forut.no)

FORUTs symbolgaver ligger i et flott gaveomslag med plass til din egen hilsen til mottakeren. Hver gave beskriver på en enkel måte hvordan FORUT bruker inntekter fra gavesalget i våre utviklings- og solidaritetsprosjekter i flere land.

#### Fred er veien

FORUT mener at mer rettferdighet i verden vil skape mer fred. Det har vi lært av egen erfaring, og vi har lært det av blant andre Mahatma Gandhi. Denne gaven har et svært stort og ambisiøst mål. Fredsduen er et lite og konkret symbol på dette store målet.

#### Trygghet. Framtidshåp

Våre lokale samarbeidsorganisasjoner i Asia og Afrika leverer hver dag en innsats som betyr mye for hvert eneste barn som berøres. I India reddes barn ut av barnearbeid, mens andre får hjelp til å tale sin sak overfor myndighetene. I Sierra Leone får flere landsbyer bedre fødselshjelpere og bedre utstyr. I flere land bidrar FORUT til bygging og oppstartning av barnehager og skoler. Denne innsatsen har et felles mål: Den skal øke tryggheten og styrke framtidshåpet.

#### Fem høns

Bistand og solidaritetsarbeid er alvorlig, men noen ganger kan vi også lage humor rundt egen og andres innsats. Med et lite smil og ei hvit fjør handler denne gaven om at et lite bidrag fra mange kan bli til et stort bidrag i våre samarbeidsland!



# Høgskolens solidaritetsaksjon



FORUT har sittet som eksternt styremedlem i Høgskolen i Hedmarks utviklingsprosjekt i to år, og den nye høgskoleaksjonen er et resultat av arbeidet i dette prosjektet. Internasjonal rådgiver Einar Graff Hugo i Høgskolen i Hedmark mener det er viktig at høgskolen satser sterkere på nord/sør-spørsmål, blant annet fordi mange studenter bruker studietiden sin i blant annet India og Namibia. Han mener det er naturlig at høgskolen søker et samarbeid med innlandets egne bistandsorganisasjoner når en slik solidaritetsaksjon skal etableres.

Til venstre: Bengaluru er en by med store fattigdomsproblemer. Til høyre: Internasjonal rådgiver Einar Graff Hugo i Høgskolen i Hedmark



Høgskolen i Hedmark ønsker et samarbeid med FORUT og Namibiaforeningen om en ny solidaritetsaksjon blant om lag 3600 studenter og 400 ansatte fra og med høsten 2009. Målet er å vekke interesse for nord/sør-spørsmål og koble dette til konkret handling for ungdom i sør.

Partene er nå inne i detaljplanleggingen av et samarbeid, og de formelle sidene skal avklares før jul slik at arbeidet kan settes i gang. En viktig finansiering av utviklingsprosjektet er at studentene frivillig betaler inn 30 kroner i året. Dette bidraget gjør at FORUT og Namibiaforeningen trolig får 100 000 kroner hver i første halvår 2009. Disse pengene skal brukes i organisasjonenes innsats for ungdom i India og Namibia. I tillegg skal det gjennomføres en informasjons- og innsamlingsaksjon høsten 2009 der inntektene skal gå til konkrete utviklingsprosjektet rettet mot ungdom. Det er et mål at samarbeidet skal fortsette i 2010 og 2011.

## Ungdom i India

Kampanje- og markedsjef Ingvar Midthun er FORUTs medlem i utviklingsprosjektets styre, og han sier at målet er et aktivt og konkret samarbeid med studenter og ansatte i Høgskolen i Hedmark. – Vi i FORUT skal fokusere på vår innsats blant ungdom i den indiske byen Bengaluru (Bangalore). Dette er en by som vokser kraftig som Indias IT-hovedstad, men Bengaluru har også store fattigdomsproblemer blant barn og unge. – Vi skal presentere noen av ungdommene vi samarbeider med i Bengaluru og vise hvordan et slikt aktivt samarbeid forandrer retningen på livet til det bedre for stadig nye generasjoner av barn og unge, sier Ingvar Midthun.



Vi bidrar med det vi kan for å støtte det viktige arbeidet FORUT gjør, smiler Ragnar Enger (th). FORUTs Ingvar Midthun og Brita Staal setter stor pris på den gratis markedsføringen de får frem mot jul.

(Foto: Kjetil Lysengen, Oppland Arbeiderblad)

## Lomper for FORUT

I høst får FORUT gratis reklameplass på en halv million lompepakninger fra Engers Lefsebakeri. Ragnar Enger uttaler at FORUT var den eneste de kunne tenke se å inngå en slik avtale med.

Formålet må være noe vi kan stå inne for, og dette kriteriet oppfyller FORUT i høyeste grad, mener Enger. – Siden vi knapt nok har markedsføring som en del av budsjettet, betyr dette utrolig mye for oss, sier markeds- og kampanjeleder Ingvar Midthun i FORUT.

Samarbeidet er en del av FORUTs julekampanje i 2008. Engers Lefsebakeri har lenge vært en aktiv prosjektpartner og støtter FORUTs innsats blant barn og unge i Nepal. I tillegg til gratis reklameplass mottar FORUT i 2008 kr 35 000, som går til jentehjemmet Balika Home og et arbeidstreningssenter for ungdom i Nepals hovedstad Katmandu. Engers

Lefsebakeri ble startet av Oddveig og Reidar Enger i et lite kjellerlokale i 1954. I dag produseres årlig ca 6-7 millioner lomper og lefser, som distribueres til hele Innlandet. Når bakervarene legges i butikhylla, er de som regel bakt samme dag eller max 1 døgn gamle.

Lompepakkene med FORUT-reklame går ut til butikker fra Nittedal i sør til Trysil i nord, og reklameeffekten er stor. – Det er flere enn bare den som kjøper en lompepakke som mottar budskapet, sier Ragnar Enger. – Kanskje når vi frem til fem eller ti personer pr lompepakke, humrer han.

Tidligere i år var Enger med FORUT på tur til India. Inntrykkene derfra var sterke for lompebakeren og en av årsakene til dette samarbeidet. – Det FORUT står for er både riktig og viktig, og vi deler mange av de samme verdiene, avslutter Enger.

Velkommen til [www.forut.no](http://www.forut.no)

# FORUT

## nettbutikk

FORUT har over 25 års erfaring fra bistandsarbeid i Asia og Afrika. Når du bruker varer fra FORUT, bidrar du til at vi når fram til enda flere barn gjennom vårt solidaritetsarbeid. Derfor er dette ekstra gode varer. Så enkelt er det.

Du bestiller varene på:

[www.forut.no/nettbutikk](http://www.forut.no/nettbutikk)

eller telefon: 61 18 74 00

### Prinsessenett

Solid bærenett i bomull med prinsessemotiv.  
31 X 41 cm. PRIS: 65,-



### Silkeveske

Denne silkevesken er sydd for FORUT i Nepal og passer godt til både store og små jenter.  
To lommer med glidelås. Skuldernor. PRIS: 60,-



### Miljøvennlig gjenbruksnett

Bærekraftig handlenett som rommer like mye som en plastpose. Produsert i sterkt tekstilmateriale, 80 % bomull, 20 % polyester. PRIS: 30,-



### Pennal

med blyanter og stiftemaskin. Produsert i Sri Lanka og Kina. Pennal i kraftig bomullstoff med glidelås. Lengde 20 cm. Stiftemaskin for små stifter og to blyanter medfølger. PRIS: 100,-



### Pakke med blyanter

10 stk assortert farge og figurer. Passer fint som "småpremier" eller som en liten overraskelse i barneselskapet? Produsert i Kina. PRIS: 100,-



### Toalettmappe m/vaskevott

Toalettmappe i robust bomullstoff med glidelås, sidelomme og liten bærestropp. Produsert i Sri Lanka. Cirka 20 x 9 x 9 cm. Rød, blå, brun og grønn. Hvit vaskevott medfølger. PRIS: 100,-



## CD – Sangen om Omis

av og med Geirr Lystrup. 16 sanger med teksthefte. PRIS: 120,-



## CD – Sangen om Vasana

av og med Geirr Lystrup. 16 sanger med teksthefte. PRIS: 100,-



## CD – Sangen om Yebo

av og med Geirr Lystrup. 15 sanger med teksthefte. PRIS: 100,-



## Tøydukke

Solid tøydukke i polyester. Klær 100 % bomull. Dukken har en liten ryggsekk som kan åpnes. Høyde 30 cm. Klærne kan tas av. PRIS: 150,-



## Forkle

Solid barneforkle i bomull. Fåes i fargene rødt og blått. PRIS: 65,-



## Dragekappe

Tøff dragekappe i svart kunststoff. PRIS: 90,-



## Hengedyr

Morsomme og rare. Henger fra taket i en spiralfjær. Produsert i Thailand. Velg mellom flamingo, sjiraff og tusenbein. PRIS: 40,-



## Blå musikkboks med to dansende mus

En meget sjarmerende musikkboks i tre og solid utførelse som trekkes opp under for at musene skal danse. Laget i Kina. kr. 100,-



## Trekgedyr

En klassisk trebarneleke på hjul. Kroppen består av enkeltdele som kan tas fra hverandre og settes sammen igjen. Laget i Sri Lanka av en produsent FORUT har samarbeidet med i flere år. kr. 120,-





## Bli FORUT-partner før jul!

Vi ser at vår solidaritetsinnsats i Sri Lanka, Nepal, India og Sierra Leone hjelper. Hver dag. Bli en del av innsatsen med 150 kroner i måneden. Melder du deg som ny FORUT-partner før jul, kan du plukke ut tre produkter fritt valgt fra nettbutikken som vår velkomstgave.

Noe av vareutvalget ser du på side 22-23. Som FORUT-partner får du fire nummer av FORUT-nytt hvert år, og du er med i trekningen av en årlig studietur til et av våre prosjektland.



### Bli FORUT-partner i dag!

Ring telefon 99 04 25 64 nå, eller sendt epost til [forut@forut.no](mailto:forut@forut.no)

## Julekortkampanjen 2008



Vi håper mange vil bruke FORUTs julekort også i år!

Send din bestilling til FORUT på epost: [forut@forut.no](mailto:forut@forut.no) eller telefon 61 18 74 00. Du kan også bestille kortene i vår nettbutikk: [www.forut.no](http://www.forut.no)

